

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 1

WETENSCHAPPELIJKE NAAM:
Rhinoceros unicornis

Ik ben een: zoogdier

Aantal jongen: 1 jong

Zwanger: zo'n 16 maanden

Volwassen met: ongeveer 5-7 jaar

Maximale leeftijd (wild): zo'n 45 jaar

Gewicht: ca 1.500 – 3.000 kg

Schouderhoogte: ♂ tot ca 1,80 m, ♀ tot ca 1,50 m

lengte: ♂ tot ca 3,70 m, ♀ tot ca 3,20 m

Woonplaats: in moerassig grasland in Noord-India en Nepal

Voedsel: grassen, vruchten, twijgen en bladeren, waterhyacinten

Vijanden in de natuur: de tijger

Bedreiging: bedreigd

Wist je dat: de Indische neushoorn maar één hoorn heeft, terwijl neushoorns uit Afrika twee hoorns hebben?

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 2

WAAR KUN JE DE INDISCHE NEUSHOORN AAN HERKENNEN?

Meerdere soorten

Op dit moment bestaan er nog 5 neushoornsoorten

In Azië:

Indische neushoorn - *Rhinoceros unicornis*
Javaanse neushoorn - *Rhinoceros sondaicus*
Sumatraanse neushoorn - *Dicerorhinus sumatrensis*

In Afrika:

Zwarte of puntlipneushoorn - *Diceros bicornis*
Witte of breedlipneushoorn - *Ceratotherium simum*

Indische neushoorns zijn (net als alle neushoorns) zware dieren op korte, stevige poten. Mannetjes zijn groter dan vrouwtjes.

Harnas

Met hun grijze huid van pantserplaten lijkt het net of Indische neushoorns een harnas aan hebben (weet je wel, zo'n sterk metalen pantser dat je ook wel in ridderfilms ziet). Hierdoor lijkt het alsof de huid uit losse stukken bestaat, maar de pantserplaten zitten aan elkaar vast. Onder de huid zit een dikke laag zacht weefsel, dat ervoor zorgt dat de neushoorn zich toch soepel kan bewegen.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 3

De dikke, haarloze huid van neushoorns lijkt wel op een harnas maar voelt heel zacht. De huid is heel gevoelig en makkelijk te verwonden. In totaal weegt de huid 200 kilogram. Dat is net zo zwaar als wel 100 dekens op je rug!

Neushoorn-hoorn

Indische neushoornmannetjes en -vrouwtjes hebben één hoorn op hun neus. Die hoorn bestaat uit hetzelfde materiaal als jouw nagels en haar en groeit altijd door. De lengte van de hoorn verschilt heel erg per dier.

Indische neushoorns gebruiken de hoorn om te ploegen door het dichte riet of het hoge gras. Ze gebruiken de hoorn dus meestal niet om te vechten. Dát doen ze nogal eens met hun snijtanden die wat naar voren steken. Nee, hij hoeft geen beugel, dit hoort gewoon zo!

Een puntige lip

Indische neushoorns kun je herkennen aan hun puntlip. Die lip is heel handig want hiermee kan het dier heel makkelijk lange grassen en struiken pakken. Hij kan hem ook nog intrekken. Het is net of hij een vinger aan zijn lip heeft

Kleine ogen, grote antenne-oren

Neushoorns hebben kleine ogen die aan de zijkanten van de kop zitten. Ze kijken nooit recht vooruit. Ze kunnen niet goed zien, maar ruiken en horen doen ze als de beste!

Met hun grote oren kunnen ze de zachtste geluiden horen. Ze kunnen de oren ook apart van elkaar bewegen. Handig hè, dat kunnen wij niet, probeer maar eens. Het linkeroor de ene kant op en het rechteroor de andere kant op. Zou wel handig zijn want zo vang je van alle kanten geluid op.

Kijk maar eens goed naar de neushoorns in Diergaarde Blijdorp, dan kun je al die leuke, handige lichaamsdelen goed zien.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 4

WAAR EN HOE LEEFT DE INDISCHE NEUSHOORN?

Hoog gras

Indische neushoorns leven alleen in Azië, namelijk in Noord-India en Nepal. Je kunt ze vooral vinden in moerassige gebieden waar veel grassen zijn. Op sommige plekken is het gras zo hoog dat mensen er niet eens bovenuit kunnen kijken.

Lekker alleen

Indische neushoorns leven in hun eentje. We noemen dit solitaire dieren. Nee hoor, dat vinden ze helemaal niet vervelend! Alleen moeders vind je samen met hun jong. Net voordat de moeder een nieuw jong krijgt, wordt het oudere jong weggestuurd. Soms komen deze onvolwassen neushoorns elkaar tegen en blijven ze een tijd in een groep bij elkaar. Dat is voor die jonge dieren net iets veiliger. Tot ze helemaal volwassen zijn. Dan zoeken ze hun eigen weg.

Poephoop

Indische neushoorns hebben ieder hun eigen gebied en zoeken elkaar alleen op om te paren. Ze maken vaste wissels (wegen) in het hoge gras. De meest bazige man sproeit zijn plas (achteruit) en poept op speciale kruispunten, om zo met zijn geur zijn gebied aan te geven. Dit gebied noemen we een territorium. Op de kruispunten en aan het begin van de wegen van dit gebied zie je dan hele grote hopen poep. Allemaal gemaakt door de sterkste man. Een sterke man kan zijn territorium delen met één of meer zwakkere mannen. Deze andere mannetjes sproeien dan geen plas en maken geen poephoop. Zowel mannetjes als vrouwtjes hebben een territorium dat ongeveer net zo groot is als 500 voetbalvelden. De woongebieden van mannetjes en vrouwtjes kunnen elkaar overlappen. Buren vechten niet vaak met

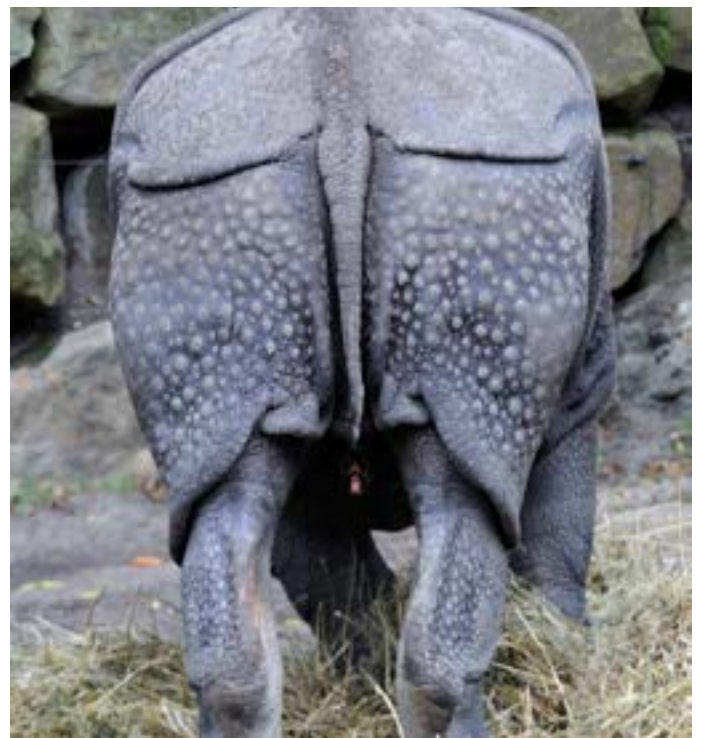
elkaar, maar vreemden worden aangevallen met een open bek (weet je nog: die snijtanden).

Brullen, gillen, krijsen, puffen, knorren en snurken

Heb jij een van onze Blijdorpse neushoorns al eens geluiden horen maken? Ze maken heel veel verschillende geluiden. Dat doen ze niet alleen bij gevechten maar ook bij het paren. Of tijdens het rollen in de modder. Neushoorns brullen, gillen, krijsen, puffen, knorren en snurken.

Modderbad

Wij mensen vinden modder nogal vies. Neushoorns niet hoor. Het is zelfs heel belangrijk voor neushoorns om regelmatig een modderbad te nemen. Het beschermt hun huid tegen de zon, maar het beschermt ook tegen luizen en mijten.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 5

WAT EET DE INDISCHE NEUSHOORN?

Stamper

Via vaste paden in het hoge gras (wissels) gaat de Indische neushoorn op zoek naar zijn voedsel. In de natuur kun je goed zien of er een neushoorn voorbij is gekomen. Tijdens het zoeken naar eten stampt hij namelijk bovenop planten en breekt veel bladeren. De neushoorn is overdag op zoek naar voedsel. Als het erg warm is, neemt hij een middagpauze, dan gaat hij in de schaduw rusten of badderen.

Planteneters

Indische neushoorns zijn herbivoren (planteneters) en eten dus geen vlees. Elke dag hebben ze veel voedsel nodig om hun enorme lichaam sterk en gezond te houden. De puntige lip is handig om riet, twijgen, bladeren, moeraskruiden en grassen te pakken. Maar zodra ze kort gras eten, is de punt niet handig. Dan trekken ze hem in. Vruchten en waterplanten, zoals waterhyacinten, zijn het allerlekkerst voor de Indische neushoorn. Water is erg belangrijk, niet alleen om genoeg te drinken te hebben maar ook om in af te koelen.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 6

HOE PLANT DE INDISCHE NEUSHOORN ZICH VOORT?

Girlpower

Een neushoornvrouw is één keer in de zes weken bronstig. Ze is dan maar 24 uur vruchtbaar. Als een vrouwtje bronstig is en wil paren, laat ze in de bosjes een plasgeur achter voor het mannetje. Tegelijkertijd maakt ze een fluitend geluid op een bepaald ritme. Als het mannetje hierdoor heeft begrepen dat het vrouwtje wil paren achtervolgt hij haar. Daarbij maakt het vrouwtje harde geluiden. Hierdoor komen nog meer mannetjes op haar af. Uiteindelijk kiest het vrouwtje dan de sterkste man.

Paring van één uur!

De uitgekozen man reageert onmiddellijk door achter de vrouw aan te rennen. Dat noemen we opdrijven. Het opdrijven wordt afgewisseld door rusttijden van enkele uren. Dan uiteindelijk volgt de paring.

De dieren blijven gemiddeld één uur in de paringhouding staan, waarbij het mannetje 30 tot 40 keer zijn zaad afgeeft. Hierdoor wordt de kans op zwangerschap groter. De mannetjes en vrouwtjes komen elkaar namelijk niet zo vaak tegen. Als dat wel het geval is, moeten ze daar wel goed gebruik van maken. Na de paring gaan het mannetje en het vrouwtje weer ieder hun eigen weg.

Geboren!

Na de paring is het vrouwtje ongeveer 16 maanden zwanger van 1 kalf. Als het zover is dat het kalf geboren wordt, zoekt de moeder een goede plek in het bos of een gebied met hoog gras om te bevallen van haar jong. Na een paar uur wordt het jong al geboren. Het pasgeboren dier heeft nog geen hoorn. Die begint pas na 5 weken langzaam te groeien. De hoorn zou bij de be-

valling te veel in de weg zitten. Het jong weegt ongeveer 65 kilogram, dat is ongeveer net zo zwaar als een volwassen mensenvrouw. De moeder kan erg agressief zijn tegenover andere neushoorns zolang het jong nog klein is.

Per dag 20 tot 25 pakken melk

Af en toe laat de moeder het jong alleen achter in het bos om zelf eten te zoeken. Het kalf groeit snel en drinkt elke dag uit de tepels, die tussen de achterpoten zitten, 20 tot 25 liter melk. Dat is net zo veel als 20 tot 25 pakken melk per dag! Elke dag wordt de kleine neushoorn zo'n 2 tot 3 kilogram zwaarder. De moeder zorgt voor haar jong totdat het twee jaar is. Daarna gaat het jong alleen op pad.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 7

WAT ZIJN DE VIJANDEN IN DE NATUUR VAN DE INDISCHE NEUSHOORN?

Gestreepte rovers

Tijgers zijn de belangrijkste dierlijke vijanden voor Indische neushoorns. Ze doden alleen de jongen. Na 18 maanden zijn de neushoorns te groot en te sterk voor de tijgers en niet meer aantrekkelijk als prooi. Volwassen neushoorns kunnen doodgaan tijdens een gevecht met een andere neushoorn.

Stropers

Stropers zijn de grootste vijanden van de Indische neushoorn. Ze jagen op de dieren om de hoorn. Deze brengt namelijk veel geld op. Vanuit eeuwenoude volksverhalen geloven sommige mensen er helaas nog steeds in dat de hoorn bijzondere krachten heeft. In China bijvoorbeeld, gebruiken ze de hoorn als medicijn tegen koorts en huidziekten of bij problemen met het hart of de lever. En wanneer je in Arabische landen een dolk met een handvat van een hoorn hebt, kan iedereen zien hoe rijk je bent.

Steeds minder leefgebied

Maar niet alleen de jacht vormt een bedreiging. Er komen steeds meer mensen bij op de aarde, de wereldbevolking groeit, en iedereen wil een plek om te leven, eten te verbouwen en vee te laten grazen. Hierdoor hebben de neushoorns steeds minder ruimte en dus minder voedsel. Door al deze feiten bij elkaar, wordt de Indische neushoorn met uitsterven bedreigd. In 2007 is er geschat dat er nog maar 2.575 Indische neushoorns in het wild leven.

HOE LEVEN INDISCHE NEUSHOORNS IN DIERGAARDE BLIIDORP?

Gescheiden

De Indische neushoorns hebben in Blijdorp een aantal verblijven. Het binnenverblijf heeft een waterbad en twee stallen. De vloer van het binnenverblijf is van rubber dat 3 centimeter dik is. Dat lijkt op de bodem waarop ze in het wild leven (moerassige gebieden). In het buitenverblijf is ook een waterbad en een modderbad. Het mannetje en vrouwtje hebben allebei hun eigen verblijf. Ze leven dus gescheiden, net als in de natuur. Wanneer het vrouwtje met haar plasgeur en geluiden laat merken dat ze wil paren, worden de dieren voor een tijdje bij elkaar gezet.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

Buiten blijven!

Vanaf 2004 mogen de dieren bij mooi weer 's nachts buiten blijven. Ze vinden dit echt fantastisch. Als het regent worden ze binnengehaald, omdat anders het hele verblijf in een modderpoel zou veranderen. Modder is goed, maar alleen maar modder geeft problemen want ook neushoorns kunnen bv reumatiek krijgen.

Massage met zonnebloemolie

De neushoorns worden op een positieve manier getraind. Goed gedrag wordt beloond. Tijdens het borstelen wordt de dieren geleerd om te gaan liggen. Zo kunnen de verzorgers de voetzolen nakijken. De huid wordt goed verzorgd. Om te voorkomen dat de huid schraal wordt of gaat barsten, krijgen de dieren af en toe een massage met zonnebloemolie. Maar niet in de zomermaanden, want dan zouden ze door de zon kunnen verbranden.

Geen hoorn?

Bezoekers denken wel eens dat de hoorns van de neushoorns in Diergaarde Blijdorp zijn afgezaagd. Maar dat is niet waar. Neushoorns slijpen hun hoorn in de natuur door overal langs te schuren. Het materiaal waar in Blijdorp de verblijven van zijn gemaakt is harder. Doordat de dieren hun hoorn langs ijzer, stenen en beton schuren, slijt de hoorn sneller dan het kan aangroeien. Wanneer het verblijf bekleed zou zijn met zachter materiaal, bijvoorbeeld hout, dan zou de hoorn langzaam weer aangroeien. Dit aangroeien duurt gemiddeld drie tot vier jaar. Een houten verblijf zou trouwens heel snel veranderen in een versleten krot.

DIERENPASPOORT VAN DE INDISCHE NEUSHOORN

pag 9

30 liter water en 25-30 kilogram voer

Indische neushoorns krijgen in Blijdorp, net als in de natuur, veel eten en drinken. Per dag krijgt elke neushoorn 30 liter water en zo'n 25-30 kilogram voer. Dit voer bestaat uit 15 tot 20 kilogram kuilgras, ongeveer 3 kilogram paardenbrokken, ongeveer 1 kilogram luzernebrokken (luzerne is een plant), wilgentakken, appels, brood en groente.

TIP:

Wil je jouw spreekbeurt/ presentatie nog leuker maken? Leen dan een themakist. Een themakist is geen kant en klare spreek-beurt, maar bevat informatie & fotomateriaal. Kijk op www.diergaardeblijdorp.nl/themakist/

KIJK VOOR MEER DIERENINFORMATIE OP:

www.diergaardeblijdorp.nl

